

İŞÇİNİN SESİ

ÇEK-AL

Bütün ülkelerin
proleterleri birleşin!
Karkerên hemû welatan yekbin!

Demokrasi için
tek yol devrim!
Yıl:11, Sayı:298, 20 Ocak 1986

Haydar Kutlu'nun *Yol ve Amaç*'in Temmuz sayısındaki yazısını çeşitli yönleriyle ele alan bu Çek-al iki sayı sürecek. Bu sayıda, söz konusu yazının geneli ve H. Kutlu'nun teorik konumu anlatılarak, resmi TKP yönetiminin "demokratik" burjuva muhalefete destek vermek savıyla yeni bir aşamaya vardığı kuyrukçuluk sergileniyor.

Sosyal demokratlaşma sürecinde bir dönemeç daha

Emine Engin

Geçen sayımızda çıkan "Daha güçlü TKP bugünden var" başlıklı yazıda, Haydar Kutlu'nun *Yol ve Amaç*'in Temmuz sayısındaki yazısının bazı yanlarına değinmiştik ve bu tüyler ürpertici yazının başka yanlarıyla da ele alınmasında büyük yarar olduğunu belirtmiştik. Burada Haydar Kutlu'nun yazısını öteki yanlarıyla da ele alacağız.

I GİRİŞ

YAZININ GENELİ ÜZERİNE

Resmi TKP yönetiminin sosyal demokratlaşmakta olduğu fikrini biz gazetede bir süredir işliyorduk. Yaşamda bunun belirtileri giderek artıyordu. Haydar Kutlu'nun söz konusu yazısı da bunu *derinlemesine, teorik derinliğiyle* belgeliyor. Yazının tüyler ürperticiliği buradan geliyor.

Oportünizm gerçekte bir süreçtir ve durdurulmazsa, yavaş ya da hızlı ilerler. İ. Bilen'de olduğu gibi siyasal taktiklerden başlar, giderek teoriye doğru derinleşir ve sonunda Marksizm-Leninizmden tümüyle farklılaşır. Haydar Kutlu'da olduğu gibi sosyal demokratlaşır.

Partizan kliğinin sosyal demokratlaşma süreci yazıda öyle güzel yansıyor ki, süreci bir merdiven gibi basamak basamak görmek olanaklıdır. Hatta nereye baksan basamaklar görüyorsun. Dev-

rimci aşama açısından bak, dört program. Demokrasi anlayışı açısından bak önce üç program görülüyor. Hemen ardından Sol Birlik programı, onun ardından Sol Birlik'in ve burjuva muhalefetin programlarının ortak noktalarını içeren ikinci bir program geliyor ve programlar beş ediyor. Adeta Haydar Kutlu, kliğiyle birlikte merdivenlerden yuvarlanıyor ve hızla başka bir kata, sosyal demokrasi katına yaklaşıyor.

Yazı herhangi bir siyasal parti için bile son derece kişilsiz sayılacak, akıl almaz düzeyde bir kuyrukçuluğun yanı sıra, Marksizm-Leninizmin temellerine sinsi bir saldırı örneğidir. Yazıda Marksizm-Leninizmin en temel bazı doğruları *teorik olarak ve bilinçli bir çabayla* çarpıtılmaktadır. Marksizm-Leninizme sinsi bir düşmanlık satır aralarından yansımaktadır. Gerçekte partizan kliğine sosyal demokratlaşma değil de sosyal demokratlaşma diyorsak, bunun tek nedeni saldırının henüz sinsi olduğu değildir. Bu kliğin hâlâ Marksist-Leninist *görünme taktiği* izlemesidir. Bilindiği gibi sosyal demokrat olmak, bu taktiğin de değişmesini, Marksizm-Leninizme düşmanlığın daha açıkça yansımaları gerektirir.

Yukarıda söylenenlerle bağlı olarak yazının üç ana yönü vardır: Bir, siyasal düzeyde akıl almaz kuyrukçuluk savunusu, iki, Marksizm-Leninizmle ilgisi olma-

yan teorik görüşler ve üç, Marksizm-Leninizmin bilinçli olarak, düşmanca çarpıtılması. Biz bu yazıda daha çok son iki yön açısından yaklaşacağız, birinci yöne, bunlar için gerekli olduğu düzeyde ve bunların arasında değineceğiz.

Önce Marksizm-Leninizmin bilinçli olarak, düşmanca çarpıtılmasından başlayalım.

II SİSTEMATİK ÇARPITIMLAR VE SİNSİ DÜŞMANLIK

Öyle durumlar olur ki, gerçekler ve doğrular çırılçıplak ortadadır ama kişiler ya da guruplar, kendi bakış açılarının, gözlerinin, kafalarının bozukluğu nedeniyle onları bir türlü algılayamazlar. Bu ille de kötü niyet taşımaya bilir. Kendi söylediğini doğru sanma, gerçeğin öyle olduğuna içtenlikle inanma, yani sınıfsal konum vb. nedeniyle yanlış niyet söz konusudur.

Haydar Kutlu böyle yanlış niyetli-ler arasında bile değildir. Yazıda bol Lenin adı, alıntısı kullanılmış ve Lenin, *bilinçli olarak*, titiz bir çabayla çarpıtılmıştır. Kutlu Lenin'i yanlış anladığı için yanlış yorumlamıyor, Lenin'in doğruluğuna inanmıyor. Kendisi Lenin'i doğru anlıyor ama insanlar doğru anlamasın-

diye, "Leninci" bir kılıf altında, Lenin'i kullanarak, bilerek bilinç çarpıtıyor.

Yazıda bu doğrultuda üç yöntem kullanılmıştır. Biri, alıntıları tarihsel ve fikrinsel çerçevesinden kopararak kullanmak. İkincisi, alıntıları doğru kullanıp, sonuçları pratikten kopuk, havada bırakmak ve dolayısıyla okuyanın kafasında Lenin'in fikrinin değil, Kutlu'nun "Leninci" olduğu izleniminin yer etmesini sağlamak. Üçüncüsü, mantık oyunlarıyla Lenin'i kendine suç ortağı yapmak. Kutlu sistematik çalışıyor.

Kutlu'nun kullandığı bütün Lenin adları ve alıntıları bunlardan birine örnektir. Ama biz üç yöntemte bazı örnekler vermekle yetineceğiz.

Birinciye örnekler

Kutlu, geçen sayımızdaki yazıda aktardığımız Lenin alıntısını tamamen Lenin'in dediklerinden farklı bir içerikle kullanmış.

Lenin 1905'te Rusya neden sosyalist devrim aşamasında değildir sorusunu yanıtlarken *sosyalizmin* nesnel-özel koşullarına değiniyor. Kutlu ise yazıda bunu *devrimin* nesnel-özel koşullarıyla özdeşleştiriyor ve aynı zamanda bugünün Türkiye'sinin de sosyalizm için uygun olmadığını(!), burjuva demokratik "devrim"(!) aşamasında olduğunu kanıt-

lamak için kullanıyor. Lenin'in devrimin öznel-nesnel koşullarına değinen asıl görüşleri aktarılmadığı gibi, çağ değiş-tikten sonra, *Emperyalizm* kitabıyla birlikte getirdiği, dünyanın genel olarak sosyalizm için olgunlaştığı gibi görüşler es geçiliyor. Üstelik ilgili konularda Lenin'in bugün geçerli olan görüşlerinin tam tersine bir izlenim yaratılıyor.

Kutlu, *İki Taktik*'ten şu alıntıyı aktarmış:

"Biz Rus devriminin burjuva demokratik çerçevesi dışına çıkamayız, ama bu çerçeveyi olabildiğine genişletebiliriz. Burjuva demok-rasisinden burjuva demokrasisine fark var-dır... monarşist Zemstvo'cular birer burjuva demokratıdır. Toprak beylerine — pomeş-çiklere memurlara karşı silahlı yürüyen ve cumhuriyetçi bir saflıkla Çar'ın kovulmasını isteyen köylü de bir burjuva demokratıdır. Burjuva demokrasisi Almanya'daki gibi, İngiltere'deki, Avusturya'daki gibi... burjuva demokrasisi olabilir. Demokratik devrim döneminde demokratizmin dereceleri ve bunun biçimleri arasındaki farkları görme-yen... bir Marksist yaman birşey olur!" (*Yol ve Amaç*, s.25, Lenin, *Toplu Yapılar*, İng. basım, c.9, s.52)

Bir kez, aktarma çarpıktır. Alıntıda ki ilk ...'nin olduğu yerde Lenin "ve bu çerçevede proletaryanın çıkarları... için savaşabiliriz ve savaşmalıyız" diyor. Kutlu'nun pratiğinde ve demokrasisi için binbir çerçeve getirdiği yazısında ise proletaryanın çıkarının izi bile yoktur.

İkincisi, bu sözlerin alındığı sayfalar boyunca Lenin Menşeviklerin, "kendile-rini bu burjuva devrimdir" demekle sınırladıklarını ve cumhuriyetçi-radikal burjuvazi ile liberal-monarşist burjuvazi, tutarsız burjuva demokratlığıyla tutarlı proleter demokratlığı arasındaki farkı görmediklerini vb. söylüyor. Yani bugün Türkiye'de devrimci dediğimiz küçük burjuva demokratlarıyla DYP'yi birbi-rinden ayırma, DYP'ye karşı olma gerekliliğinden söz ediyor. Üstelik bunla-rı burjuva demokratik devrimi çerçevesinde, DYP'nin de çok çok farklı bir DYP olabileceği çerçevede söylüyor.

Emperyalistleşme ateşyle yapıp tutu-şan bir Türkiye'de DYP gibi bir partinin kuyruğundan ayrılmayan Kutlu, utan-madan bu alıntıyı aktarıyor ve bir-iki sayfa sonra da şöyle diyor: "Burjuva diktatörlüğünün politik üstyapısı farklı farklı olabilir... Bunların hepsini aynı çuvala koymak doğru değil. Yukarıda Lenin'in daha ince ayrımları dikkate aldığını gördük". (s.29)

Sanki Lenin, Çarlığa göre liberal bir monarşi daha iyidir, aman bu farkı gözden kaçırmayalım, liberal monarşist-lerin kuyruğuna takılalım diyordu! Bu nedenle biz de DYP'nin "savunduğu"(!) "demokrasi"(!) bugünkü durumdan da-ha iyidir deyip, DYP'nin kuyruğuna takılacağız! Kutlu kuyrukçuluğu kabul etmeyen muhalif partilere karşı Lenin'i, hem de sahtekarca, şantaj aracı olarak kullanıyor!

Kutlu, Lenin'in "Siyasal ajitasyon ve 'sınıf bakış açısı' " başlıklı yazısından blok blok alıntılar yapmıştır. Buradan da kalkarak Lenin'i kendisi gibi kuyrukçu göstermeye çalışıyor.

Rusya'da liberal burjuvazinin vb. gerçek yüzünün henüz sınıf savaşının pratiği içinde sergilenmemiş olduğu 1902'de yazdığı bu yazıda Lenin Çarlığa karşı yönelen çeşitli liberal, hatta aristok-rat hoşnutsuzluklara, protestolara "*ka-yıtsız kalmamaktan*" söz ediyor. Biz bunları destekleyince genel bir alevlenme doğabilir diyor. Her liberal sorunla ilgilenmeliyiz ve "*proletaryaya... çözümünü kendi proleter yolundan sağlamasında yardımcı*" olmalıyız diyor ve şöyle ekliyor:

"Proletaryanın partisi, her liberali bir santim ileri adım atmaya hazır olduğu anda yakalamayı öğrenmeli ve onu bir metre daha ileri hareket etmeye zorlamalıdır. Eğer inat ederse, biz onsuz ve onun üzerinden ilerleriz." (Lenin, *agy*, s.339-343) (abç)

Lenin'in böyle bir yazısını 1905'ten sonra bulmak olanaksızdır. Neden? Lenin yaşamı yakından izleyen parlak bir Marksisttir. 1905 devrimi (hem de çağsal olarak) göstermiştir ki liberaller karşı devrimcilikte inat ediyorlar, o zaman proletarya da *onlarsız ve onların üzerin-den* yoluna devam etmiştir.

Kaldı ki, 1905 öncesinde Lenin'in sözünü ettiği "liberallere destek"le Kut-lu'nun DYP kuyrukçuluğu arasında da uzak yakın hiçbir benzerlik yoktur. Biri "zorlamaktan", "proletaryanın kendi proleter yolundan" söz ediyor, dam diyor, ötekisi DYP'nin kuyruğunun ucuna da değil köküne yapıyor, saman-lık diyor.

Daha da örnek verebiliriz ama verme-yelim, ikinci yöntemin örneklerine geçe-lim.

İkinciye örnekler

Yazının "Sosyalizme geçişin yolu" baş-lıklı üçüncü bölümünde Kutlu Lenin'den şu alıntıları aktarmış:

"... sosyalizm, demokrasi olmadan olanaksızdır. Çünkü: 1. Proletarya sosyalist devrimi, demokrasi için savaşında hazırlan-madıkça başaramaz. 2. Zafere ulaşmış sosya-lizm de tam demokrasi uygulamazsa, ne zaferini sağlamlaştırabilir, ne de insanlığı devletin sönmesine götürebilir." (*Yol ve Amaç*, s.29; Lenin, *agy*, c.23, s.74)

"Kapitalizm ve emperyalizm ancak eko-nomik devrimle yıkılabilir. Demokratik dö-nüşümlerle, bunların en 'ideali' bile yıkıla-mazlar. Ancak demokrasi için savaşında eğitim görmemiş proletarya bir ekonomik devrim yapma yeteneğinde olamaz." (*Yol ve Amaç*, s.29; Lenin, *agy*, c.23, s.25)

"... emperyalizm altında politik demokra-sinin tüm temel istemleri ancak kısmi olarak uygulanabilir'dir... Fakat bundan Sosyal Demokratlar tüm bu istemler için ivedilikle ve en kararlı bir şekilde savaşımı reddetmelidir-ler anlamı çıkmaz — böyle bir reddediş, burjuvazinin ve gericiğin elinde oynamak anlamına gelir — fakat tam tersine bu istemler reformist biçimde değil, burjuva legalitesinin sınırları dışına çıkarak, onları parlamentoda-ki konuşmaları ve söz düzeyindeki pro-destoları aşırıp kırıp geçerek, yığınları bel-irleyici eyleme çekerek ve her bir temel demokratik istem için savaşımı pro-letaryanın burjuvaziye doğrudan taarruzu-na, örneğin burjuvaziye mülksüzleştirerek sosyalist devrime kadar, genişleterek ve yoğunlaştırarak, devrimci bir biçimde formüle edilmeli ve yürütülmelidir." (*Yol ve Amaç*, s.29-30; Lenin, *agy*, c.22, s.145)

Yazının üçüncü bölümünde bunları ard arda dizerek Kutlu'nun dediği, "politik rejim değişikliği henüz toplumsal düzen değişikliği değildir", ama "de-mokrasi çok önemlidir". Okuyunca insanın "e, ne yani" diye sorası geliyor.

Bu Lenin alıntıları gökyüzüne atılmış birer fışek gibi kaybolup giderken, Kutlu birkaç "güzel" söz edip ardından reform-izmin açık propagandasına doğru rotayı kırıyor. Lenin'den aktarılan alıntıda geçen "demokratik istemlerin burjuva legalitesinin sınırları dışına çıkılarak" savunulması sözü tam anla-mıyla unutturulmaya çalışılıyor ve "en geniş yığınları mücadeleye çekebilmek için"(!) Kürt halkına ayrılma hakkının bugün güncel istemler arasına konmadığı belirtiliyor. Siz "yığınlar"dan burjuva-ziyi, somutunda DYP'yi, SHP'yi, DSP'yi anlayın!

Bir başka örnek. Lenin şöyle diyormuş: "Metafiziğin tanıtıcı işareti şudur: İnsanlar olguları inceleyemedikleri sürece her zaman verimsiz olan önsel kavramlar icadettiler." (Lenin, *agy*, c.1, s.144) Bu sözler yine yazının bir bölümünde havaya sıkılmış ki Kutlu "DYP denen olguyu" inceledikçe(!) okuyanlar da onu muaz-zam Leninci sansınlar.

Üçüncüye örnekler

Bunun bir örneği gericiлик döneminin "Leninci" taktiğidir.

Kutlu, "gericilik döneminin devrimci taktiğinin Leninist dayanakları anlaşıl-maksızın, TKP'nin taktiğinin anlaşılması da olanaksızdır" dedikten sonra, bir-iki sayfa ileride şöyle diyor:

"Gericilik döneminde politik taktiğin üç önemli ögesi vardır. Birincisi, egemen sınıfların kendi iç çelişkilerinden yararlanmaya dikkat verilmesi, ikincisi, yığınların kendi deneyleri ile öğrenmelerine özen göstermesi, üçüncüsü, işçi sınıfı dışında kalan hareketli güçlerin eylemlerini arttırmaya ve onları işçi sınıfına yakınlaştırmaya çalışmasıdır." (s.10)

Bu "Leninci" dayanakları Kutlu kendi karnından çıkarmıştır. Herhalde bu konuda çarpıtılabileceği Lenin alıntısı bile bulamamış! Kutlu'nun saydığı birinci ve ikinci noktalar, doğru anlamak koşuluyla, her zaman için geçerli öğelerdir. Lenin'den ikinci noktayı çağrıştırabilecek, yaşanmış devrimin ya da devrimci durumun deneyimlerini unutturmamak gibi sözler bulunabilir. Ama Kutlu Türkiye'ye gericiлик döneminin devrimci durum nedeniyle değil, gökten zem-bille geldiğini düşündürmek için bu tür sözleri çarpıtarak bile aktaramamış.

Kutlu'nun saydığı üçüncü noktaya gelince. Bu "Leninci dayanak", bir yanıyla yaptıkları kuyrukçuluğa kılıf olarak, öteki yanıyla işçi sınıfına güven-sizliklerinin bir yansıması olarak sırala-nıyor. "İşçi sınıfı dışında kalan hareketli güçler"den söz ediliyor. "İşçi sınıfı bir süre hareketsiz kalır, buna karşın küçük burjuva çevreler, orta katmanlar içinde çeşitli nedenlerle hareketli kesimler ortaya çıkabilir" (s.10-11) deniyor!

Kutlu, görünüşte işçi sınıfı hareketsiz de olsa toplumu hareketlendiren temel etkenin onun kafasındaki hareket oldu-ğunu anlayamıyor. Kutlu'nun işçi sınıfıyla uzak yakın hiçbir bağı kalmamıştır. Bunu gizlemek için mantık oyunuyla, sanki sıraladıkları Lenin'denmiş gibi bir hava yaratıyor. Lenin'de böyle bir anlayış yoktur.

İkinci örnek de şudur: Kutlu, "ulusal demokrasi devrime yaklaşım yoludur" dedikten hemen sonra, "biz Lenin'in, devrimcilerin görevinin her ülkeye özgü olarak devrime yaklaşım yolunu arayıp bulmak olduğu öğüdünden yürüyoruz" diye ekliyor.

Bu bir mantık oyunudur. Evet Lenin, böyle bir öğüt vermiştir ama Lenin'in verdiği öğüt ile ulusal demokrasi arasında hiçbir bağ yoktur. Ulusal demokrasi devrime yaklaşım yolu değil, devrimi uzaklaştırma yoludur ve Lenin'in adıyla yanyana kullanılamaz.

Düşmanlığa örnekler

Haydar Kutlu Lenin'i çarpıtmak için Lenin'den uzun alıntılar yapmıştır. Alın-tıları seçişi, verişi, kendi istediği sonuç-lara bağlayışı Kutlu'nun ya okuduğunu anlayamayan bir aptal olduğunu — ki hiç sanmıyoruz — ya da bu işi hesaplı ve sistematik yaptığını gösteriyor. Bu işi böyle yapan zaten Lenin'e pek dost olamaz. Ama düşmanlık satır aralarından sızacak boyuttadır. Biraz da buna örnek verelim.

Yazıda DYP'yi, "*mekanik bir yakla-şım*la demokrasi güçleri içinde yer alamaz olarak ilan" etmedikleri söyleniyor. (s.14) (abç) Gerçekte Leninizmin en belirleyici özelliklerinden biri çağımızda burjuvazinin gericileşmesine, anti-de-mokratik, karşı-devrimci vb. bir güç olmasına ilişkindir. Kutlu bunu çok iyi biliyor ama "mekanik" buluyor.

Yine aynı konuyla bağlı olarak, Kutlu, "biz burjuvazinin değişik kanatlarının bugün bir demokrasi asgari müstereği koyabilmiş olmalarına büyük değer veriyoruz" diyor ve bunu destekledikle-rini, ülke tarihinde yeni bir olgu olarak gördüklerini söylüyor ve ekliyor: "*Kalıplaşmış düşüncelerle* ülkemizdeki toplum-sal gelişme süreçlerinin anlaşılamayaca-

ğına, önder olunamayacağına dikkat çekiyoruz." (s.18) (abç)

Buradaki "kalıplaşmış düşünceler", ne rastlantıdır ki yine çağımızda burju-vazinin gericileşmesi fikrine, yani Lenin'e yöneliyor.

Bu kadar da değil. Yine aynı konuda bir örnek daha geliyor. DYP'nin "de-mokrasii"yi(!) savunmasının bir kandır-maca olmadığını söyledikten sonra Kutlu şöyle demiş: "Bunun görülebilmesi için politik tutum ve düşüncelerle sınıf temeli arasındaki bağı *mekanik ele alma* yanlı-şından kurtulmak gerekir." (s.24) (abç)

Gerçekte Kutlu şu Leninizmden kur-tulmak istiyor! "Bu denli önemli 'ulusal' bir temel varken, nereden çıkıyor şu sınıf temeli de" diye düşünüyor.

Kutlu Lenin'e düşmandır ve bunun da farkındadır. Bu nedenle, bir yandan değindiğimiz, daha da değineceğimiz türlü çarpıtmaları hesaplı ve sistematik olarak yaparken, öte yandan bunu yutturmak için Leninci görünme taktiği izliyor. Ancak düşmanlığının sızmasın-dan yer yer korkuya kapıldığı için, arada bir de Lenin'e, "bu yüce öğretmenden öğreniyoruz" (s.16) yollu, tam yağcı soyadına uygun övgüler düzüyor.

Leninizme böyle düşman bir kişi, Marksizme dost olabilir mi? Geçen sayımızda çıkan yazıda da değindik, Kutlu Marks'ı tarihin *yorumcusu* olarak sunuyor. (s.7) Bununla da kalmamış, *Manifesto*'dan canalıcı bir alıntıyı çarpı-tarak, "proletaryanın vatani yoktur" fikrini katletmiştir. (s.21)

Kutlu Marks'ın, Engels'in, Lenin'in yazdıklarını bilerek çarpıtmaktadır ve Marksizm-Leninizme *düşmandır*. Bunu vurguladıktan sonra, şimdi Kutlu'nun bütün Marksist-Leninişt anlayışı nasıl çarpıttığına gelelim.

III TEORİK KONUM

Bu bölümde, çeşitli konularda getirdiği görüşlerden hareketle Kutlu'nun teorik konumunu ele alacağız.

Devlet-demokrasi

Haydar Kutlu'nun devlet konusundaki görüşü Marksizm-Leninizme yabancı teorik konumunun kilidini, ana halkasını oluşturmaktadır. Bu görüşü bir bütün olarak şergilemek için yazıda iki veri vardır. Önce bunları kısaca özetleyelim.

Birincisi, devleti yıkmak yalnızca ve yalnızca proletarya diktatörlüğünün işi-dir, halk devriminin devleti yıkması gerekmez.

İkincisi, ulusal demokrasi gibi güdük ve devrimci bir aşama olmadığını kendile-rinin de söyledikleri burjuva demokra-sisi programı devleti baştan aşağı demok-ratikleştirir.

Bu iki veriden çıkan temel soru şu olmaktadır: Bu nasıl bir devlet ki, onu yıkmadan halk devrimi olabiliyor ve ulusal demokrasi gibi uyuz bir programı benimsemiş bir hükümet onu baştan aşağı demokratikleştirebiliyor?

Şimdi verileri ve soruyu sırayla ele alalım.

Birinci veri

Haydar Kutlu "dostlarından birinin" ulusal demokrasi programına yönelttiği bir eleştiriyi aktarır ve yanıtlarken şöyle diyor:

"Dostlarımızdan biri, Ulusal Demokrasi programımızı eleştirirken şöyle diyor:

"Faşizmi yıkmak için herşeyden önce 'her gerçek halk devriminin ilk koşulu' olan 'askeri bürokratik burjuva devlet mekaniz-masını yıkmak gerekir.' (Şadi Doğan, *TKP Programının Genel Eleştirisi*, Komünist Ya-yınları, Mart 1985, s.19)

"Böylesi bir ideolojik zayıflıkla programı-mız gerçekten anlaşılabilir. Bu düşünceye yanıt versek okurlarımız bizi bağışlamaz. Geçerken bir düzeltme yapalım. Bu cümlede-ki 'herşeyden önce' sözü fazladır. Çünkü bu

düşüncenin sahipleri, proletarya diktatörlüğünü zaten kurduktan, burjuva devlet mekanizmasını kırdıktan sonra artık "öncesi" kalıyor mu?" (s.16)

Haydar Kutlu'nun çekilmez ukala üslubunu bir kenara koyalım. Bu sözlerden şu anlaşılıyor ki Kutlu'ya göre devleti yıkmak, yalnızca ve yalnızca proletarya diktatörlüğünün işidir.

Hayır, çağımızda her gerçek halk devrimi burjuvazinin bürokratik-askeri baskı aygıtını yıkmak zorundadır. Burjuva devleti o duruma gelmiştir ki onu demokratikleştirmenin tek geçerli yolu, onu yıkmak, parçalamaktır.

Marks Kugelmann'a yazdığı 12 Nisan 1871 tarihli mektupla şu çok önemli sözlerini ediyor:

"Benim *Onsekizinci Brüner*'in son bölümüne bakarsan göreceksin ki, Fransız Devrimi'nin bundan sonraki girişimi artık eskisi gibi bürokratik-askeri aygıtı ele geçirmek değil, *parçalamak* olacaktır ve bu *Kita*'daki her gerçek halk devriminin önküsüdür, diyorum." (Marks-Engels, *Seçme Yazışmalar*, İngilizce basım, Moskova 1965, s.262-263)

Marks'ın bu sözlerine değinirken, *Devlet ve İhtilal*'de Lenin iki noktayı vurguluyor.

Birincisi neden "*Kita*'da" dendiği ve bunun 20. yüzyılda artık nasıl değiştiği. Eskiden, İngiltere ve ABD devletleri bürokratik-askeri bir aygıtı sahipliği değil, bu nedenle Marks o tarihlere yalnızca *Kita*'yı yani Avrupa'yı vurguluyor diyor. Şimdi ise onlar da aynıdır ve yıkılmalıdır diyor.

Bu, burjuvazinin tarihsel olarak gerileşmesiyle bağlıdır. Önce demokratik bir devlet kurma yolunu tutan burjuvazi, karşısında proletarya güçlendikçe feodal devletin bürokratik-askeri yöntemlerini almış, kendi devletine uyarlamış ve devletini ancak yıkılarak, parçalanarak "demokratikleştirilebilir" duruma getirmiştir. Burjuvazinin proletaryanın gölgesinde yaşadığı çağımızda bu artık genel olarak burjuva devletleri için geçerlidir. Kapitalizmin emperyalistleşme aşamasına dayandığı ülkelerde ise özel olarak, daha da geçerlidir.

Lenin'in vurguladığı ikinci nokta "her gerçek halk devrimi" sözlerine ilişkindir. Lenin, menşeviklerin, Marksist geçinen liberallerin bunu bir "dil sürçmesi" olarak düşünebileceklerini, ama Marks'ın bilerek "halk devrimi" sözlerini kullandığını belirtiyor. Halkın çoğunluğunun aktif katıldığı her devrimin, (bu çoğunluk ister ağırlığıyla proletaryadan oluşsun, ister oluşmasın) devleti yıkmak, parçalamaya zorunluluğundan söz ediyor. (Lenin, *agy*, "Devlet ve İhtilal", c.25, s.420-426)

Kutlu da aynı Lenin'in sözünü ettiği Marksist geçinen liberaller gibi "halk devrimi" sözlerini herhalde "dil sürçmesi" olarak düşünüyor ve Marks açık açık "halk devrimi" dediği halde, bu sözleri proletarya diktatörlüğü olarak yorumluyor. Oysa halk devrimi, partimizin IV. Programı'nda çok güzel belirtildiği gibi, proletarya diktatörlüğüne yol açabilir ya da açmayabilir ve açmazsa geriler, kazanımlarını yeniden burjuvaziye teslim eder.

Halk devrimi burjuva devletini yıkıp yerine ne koyacaktır? Paris Komünü tipi, ucuz, çoğunluğun aktif katılımına dayalı devlet. Bu devletin geçici olmaması için başını proletaryanın çekmesi gereklidir ve böyle olunca da bu, devletin sosyalist yeniden örgütlenmesine doğru bir adımdır, proletarya diktatörlüğünün bir çeşidi ya da ta kendisidir.

Ancak, bunlardan devleti parçalamanın yalnızca proletarya diktatörlüğünün işi olduğu sonucu çıkmaz. Paris Komünü tipi devlet, hem halk devriminin, hem proletarya diktatörlüğünün ortak biçimidir ve her devlet uzun erimde bir sınıfın diktatörlüğü olduğu için, bu devlet de ancak proletarya diktatörlüğü olarak varlığını sürdürebilir. Yoksa geriler, kazanımlarını yitirir.

Haydar Kutlu yazısında formel de-

mokrasieye pek merak sarmış. Ama burjuvaziyle ortak özü nedeniyle, hep burjuva devletiyle ortak form, yani biçim arıyor. Oysa bu çağda burjuva devleti formel, yani biçimsel olarak da kullanılmaz durumdadır. Bu çağda halk açısından formel demokrasieyi de Paris Komünü tipi devlet temsil ediyor.

Bu devlet tipini anlatırken Marks, "parlamentar değil çalışan bir yasama organı"ndan söz ediyor. "Parlamento" sözü "konuşmak" kökeninden gelir. Yani Marks "parlamentar değil" diye vurgularken şunu demiş oluyor: Zamanında, proletarya henüz bağımsız bir güç değilken, *tarihsel olarak bazı ülkelerde* demokratik bir işlev görmüş, bir süre halkı temsil etmiş de olsa parlamento, artık, burjuvazinin çıkarına yasalar çıkarıp, halka gelince ise gevezelik etmekten, *konuşmaktan* başka bir işe yaramaz! Burjuva devletine "bürokratik" demesinin de bir nedeni budur. Bu devletin yalnızca açık baskı aygıtları değil, parlamentosu bile işe yaramaz. Artık halk açısından biçimsel, formel olarak da örnek Paris Komünü tipi devlettir. Bu ise ancak proletarya diktatörlüğü olarak varlığını sürdürebilir.

Haydar Kutlu istediği kadar ayırmaya çalışsın, çağımızda yaşam, devrimi, demokrasieyi ve sosyalizmi kopmazcasına birbirine bağlamıştır. "Yirminci yüzyılda ve kapitalist bir ülkede eğer sosyalizme doğru ilerlemekten *korkarsak* devrimci demokratik olamayız." (Lenin, *agy*, c.25, s.360)

Devrimci demokratsak da burjuva devletini yıkacağız, komünistsek de yıkacağız! Devrim gerçek bir halk devrimiye de burjuva devletini yıkacağız, pür bir sosyalist devrimse de bu devleti yıkacağız! Her ikisini de başarmak için Haydar Kutlu gibilerinin Marksizm-Leninizme yabancı anlayışını da yıkmak gerekiyor, onu da yıkacağız! Şimdi ikinci veriye gelelim.

İkinci veri

Ulusal demokrasinin burjuva demokrasisi olduğunu, devrimin ilk aşamasının programı olmadığını resimler kendileri önceden söylemişlerdi. (Bakınız R. Yürükoğlu, *İyi Öncü Değil Kötü Artçı Bile Değil*, *İşçinin Sesi* Yayınları 39, s.21-22)

Bu yazıda Haydar Kutlu, ulusal demokrasinin bir özelliğini daha belirtiyor. Ulusal demokrasi devleti baştan aşağı demokratikleştirecektir! Kutlu faşizmin bir DYP hükümetiyle çözülebileceğini, bir SODEP-DYP hükümetiyle daha da hızlı çözülebileceğini, "başka olasılıkların" da olabileceğini belirttikten sonra, ne olursa olsun bu ulusal demokrasi olmaz diyor ve ekliyor:

"...Ancak demokrasi hedefinin bir parçasına varılmış olacak, ne ki *devletin baştan aşağı demokratikleştirilmesi* sağlanmış, faşizm tehlikesinin önü tıkanmış olmayacak ve ulusal demokrasi mücadelesi sürecektir." (s.18) (abç)

Yani ulusal demokrasinin, faşizm tehlikesinin önünü tıkmak, devleti baştan aşağı demokratikleştirmek gibi görevleri vardır ve bunları devleti yıkmadan başaracaktır.

Yürükoğlu yoldaşımız *İyi Öncü Değil Kötü Artçı Bile Değil*'de ulusal demokrasi programının nasıl birşey olduğunu, resmlerin kendi belgelerine dayanarak çok güzel açıklamıştı. NATO'dan çıkmayı, devletleştirmeleri içermeyen, devletin 1961 Anayasası temelinde örgütlenmesini öngören bir programla, o zamanlar en azından "devleti baştan aşağı demokratikleştireceklerini" söylemiyorlardı. Şimdi onu da söylüyorlar.

Bunu söyleyerek büyük bir tutarsızlık içine de düşüyorlar. Bu devletin baştan aşağıya demokratikleştirilmesi gerekiyorsa, yıkmadan bunu yapmak gerçekte olanaksızdır. Yaşamda bir devleti yıkmadan şu ya da bu ölçüde demokratikleştirmek olanaklıdır ama yıkmadan *baştan aşağı* demokratikleştirmek ola-

naklı değildir. Gerçekte devleti yıkmak buldozerle yapılan bir iş değil, yıkmak demek *baştan aşağı* demokratikleştirmek, demokratik doğrultuda *baştan aşağı* yeniden örgütlemek demektir. Resimler bunun başka bir yolunu biliyorlarsa açıklasınlar.

Başta saydığımız iki veriyi de gördük. Bu veriler temelinde sıra soruya geliyor:

Ulusal demokrasi ile devlet baştan aşağı demokratikleştirilebiliyor. Kutlu'nun dilden düşürmediği "iki aşamalı tek bir süreç olan sosyalist devrim" ilk aşaması bile devleti yıkmıyor. Devleti yalnızca proletarya diktatörlüğü yıkıyor (mu acaba?) Bu durumda sormak gerekiyor: Bu nasıl devlet ki çabucak demokratikleştirilebiliyor, "devrimin" ilk aşaması bile onu yıkmadan gerçekleştirilebiliyor?

Nasıl bir devlet?

Kutlu burjuva devletini Marks'ın dediği gibi bürokratik-askeri bir aygıt olarak görmüyor. Marks, bir noktada "artık her gerçek halk devriminin bu devleti yıkmaması gerekir" demeye başladı çünkü burjuva devleti değişiklik geçirmiş, askeri-bürokratik bir baskı aygıtı olmuştu. Kutlu, burjuva devletini daha hâlâ ilk çıkışındaki gibi henüz bürokratik-askeri olmayan bir aygıt olarak görüyor.

Ancak bugün Türkiye'de bu kaideyi bozan istisnai bir durum var: "Faşist diktatörlük"! Bu nedenle "faşizmi yıkacak" ve "devleti baştan aşağı demokratikleştirecek" bir ulusal demokrasi programına "gerek" doğuyor.

Ulusal demokrasi bu işlevini görüp burjuva devletini "normal" yani bürokratik-askeri bir baskı aygıtı olmayan duruma döndürdükten sonra yapılacak olan devrimin ilk aşamasının devleti yıkmasına hiç gerek yok.

Bu mantığın iki sonucu vardır. Birincisi Kutlu'nun "devrimin ilk aşaması" dediği olgu bir halk devrimi değildir. Bugün bu devleti yıkmadan gerçek bir halk devrimi olmaz. İkincisi gerçekte Kutlu proletarya diktatörlüğünde de bu devleti yıkmayacak. Ulusal demokrasi programıyla baştan aşağı demokratikleştirilebiliyorsa, devleti yıkmaya hiç gerek yok. Proletarya devralıverir. Öte yanda Kutlu'nun mantığıyla zaten proletarya diktatörlüğüne sıra da gelmez.

Şimdi Kutlu'nun faşizm, burjuvazi ve yığınlar hakkında görüşlerine bakalım.

Faşizm, burjuvazi ve yığınlar

Kutlu "faşizmin, politik rejimde basit bir değişiklik değil, burjuva devlet yapısında köklü bir değişim ... olduğunu" söylüyor. (s.8) Yukarıda, devlet anlayışını gördükten sonra bunun ne anlama geldiği açıktır. Faşizm bürokratik-askeri aygıtı olan bir burjuva devlet yapısıdır, olağan burjuva devleti ise bu aygıtı olmayan burjuva devlet yapısıdır. Gerçekten de aralarında "köklü" bir fark vardır.

Marks'a göre, burjuva devletin, askeri-bürokratik bir baskı aygıtına dönüşmeden önceki, yani 130-140 yıl önceki biçimi, Kutlu'ya göre hâlâ olağan burjuva devletidir. Marks'a göre, burjuva devletin, geçirdiği köklü değişimden sonra aldığı biçim ise Kutlu'ya göre olağanüstü bir devlet olan faşist diktatörlüktür. Ama Kutlu bunu bile düzgün görüyor değildir zira öyle olsa, bütün Batı Avrupa'yı, ABD'yi vb. de faşist ilan ederdi. Buna daha ileride döneceğiz. Şimdi Kutlu'nun mantığını izlemeyi sürdürelim.

Bugün Türkiye'de faşist diktatörlük vardır. "Rejimde bugün bir yumuşamadan bile söz edilemez", çünkü — mantıksız gelecek ama öyle — "diktatörlük ipleri elinden iyiden iyiye kaçırmış değildir". (s.8) Yani ipler biraz kaçmış ama yumuşama bile yok!

Kutlu'ya göre üç alternatif vardır. Birincisi, "faşizmi *geri çekme-kaldırma* formülü"nü uygulamalarıdır. (s.17) "Bu durumda yalnızca kılıçlar-apoletler

gözükmeyecek, değişen yalnızca bu olacak." DYP-ANAP ortaklığına dayanacak bir hükümet buna örnektir. Bu demokrasi olamaz.

İkincisi, faşist rejimin çözülme olasılığıdır. Bu bir DYP hükümetiyle de gerçekleştirilebilir, DYP-SODEP hükümetiyle, daha da hızlı gerçekleştirilebilir. Gerçekleşmeyebilir de. Gerçekleşirse ulusal demokrasi değil ama demokrasi gelmiş olur. Kutlu, "basit, sıradan bir hükümet değişikliği ile, burjuvazinin herhangi bir kanadının erke gelmesi ile faşizmin temelden yıkılması ve halkın özlediği demokrasinin (yani ulusal demokrasi — *İ.S.*) gerçekleşmesi olasılığını ciddi görmüyor". (s.18) Başka bir deyişle böyle bir olasılık var ama ciddi değil!

Faşizmin temelden yıkıldığı ve halkın özlediği demokrasinin geldiği, üçüncü alternatif ulusal demokrasidir. Resimler buraya varılması için canla başla uğraşıyor, somut durumdan hareketle *adım adım* ilerliyorlar.

Resimler bir yandan Sol Birlik'i oluşturmaya, öte yandan bir "ulusal diyalog politikası" başlattılar. Bu önce diktatörlük karşıtı tüm güçlere yönelikti ve erken seçim temelindeydi. (Zavallı diktatörlük yanlıları, sanki onlar Türk değil!) Ama "diyalogun zemini" giderek demokrasi konusuna kaydı ve "diktatörlük karşıtı çizgi bugün demokrasiden yana olanlar çizgisine yükseldi." (s.14)

Bugün somut durum ve adım adım ilerlemenin yolu ise şöyledir:

"...Biz burjuvazinin değişik kanatlarının bugün bir demokrasi asgari müşteregi ortaya koyabilmiş olmalarına büyük değer veriyoruz. Bunu hiç ikircimlenmeksizin destekliyoruz. Bu gelişmenin ülke tarihinde yeni bir gelişme, olgu olarak çok yönlü irdelenmesi gerekliliğini ileri sürüyoruz. Kalıplaşmış düşüncelerle ülkemizdeki toplumsal gelişme süreçlerinin anlaşılacağına, önder olunamayacağına dikkat çekiyoruz.

"Biz somut durumdan hareketle gelişmeyi, demokrasi sürecini, toplumdaki demokrasi bilincini ulusal demokratik amacımıza yöneltmeye çalışıyoruz.

"Günümüzde iki ayrı demokrasi platformu oluşmuştur. Birincisi burjuva muhalefet partilerinin birleştiği demokrasi asgari müşteregi. Şöyle özetlenebilir: 1. Diktatörlüğe karşıtlık ve erken seçim istemi; 2. Batılı anlayışta demokratik hak ve özgürlüklerin tanınması; 3. 1982 Anayasasının değişmesi; 4. Militarizme karşı olma; 5. Komşularımıza karşı ve bölgemizde gerçekçi, barışçı, yumuşama yanlısı bir dış politikanın izlenmesi; 6. IMF'nin dayatmalarına boyun eğilmemesi.

"Diğeri, Sol Birlik'in öne sürdüğü daha kapsamlı ve tutarlı demokrasi platformudur. Bunun istemleri, hedefleri biliniyor. Sol Birlik'in platformu birinci platformla ortak noktalara sahiptir.

"Bu iki gelişme, asla küçümsenmemesi, üzerinden atlanmaması gereken yakın tarihimizin iki önemli olgusudur. Burjuva muhalefetinin homojen olmadığını, çelişkiler taşıdığını, geriye dönüşler yapabileceğini biliyoruz. Bunu önemle ve iki platformu birbirine yaklaştırmak görevi sol güçlere ve öteki tutarlı demokratlara düşüyor. Bu, bütün demokrasi güçlerinin çıkarıdır. Çünkü:

"...fırtınalara hazırlıksız yakalanmamak için muhalefet güçlerinin yalnız demokratik hak ve özgürlüklerin elde edilmesinde hedefinde değil, ekonomik bunalımı aşmak, sosyal adalet sağlamak, işsizliğe karşı etkili önlemler almak, sanayileşmeyi gerçekleştirmek, ulusal egemenliği bağımsızlığı korumak... gibi temel görevlerin nasıl yerine getirilebileceği konusunda da bugünden beri görüş birliğine varmaları zorunludur." (TKP MK 4. Plenumu, s.36)

"Şimdi görev bu iki platformu, ortak noktaları genişleterek, arttırarak yaklaştırmak, solun demokrasi hareketindeki etkinliğini arttırmaktır. Yığınları bu temelde mücadeleye çekmektir." (s.18-19)

Böylece resimler bütün toplumu ulusal demokrasi amacına doğru itmeye çalışıyorlar. Ama o hedefe varmadan önce Sol Birlik programı var. Ondan önce ise burjuvazinin demokrasi asgari müştereg-

giyle Sol Birlik programının bazı ortak noktalarını içeren bir program var. "Anti-faşist savaş böyle engibeli yollardan, resmilerin özverili çabalarıyla ilerliyor!"

Şimdi, faşizme karşı resmilerin yürütükleri bu özverili savaşta, burjuvazinin ve yığınların rolüne biraz daha yakından bakalım.

Burjuvazinin rolü

Yukarıda bir noktaya değinmiştik ve demiştik ki Kutlu, Marks'a göre burjuva devletin askerî-bürokratik bir baskı aygıtına dönüşmeden önceki biçimini hâlâ olağan burjuva devleti diye anıyor. Ama demiştik, Kutlu, bunu bile düzgün görüyor değildir.

Bir burjuva devletinde seçimler yapıyorsa ve parlamento varsa, ordu da Türkiye'deki gibi hâlâ piyasada değil kışladaysa, Kutlu'ya göre o devlet bürokratik-askeri aygıt değildir. Yani, Kutlu'ya göre olağan burjuva devleti örneği Batı burjuva demokrasileridir ve bu devletler bürokratik-askeri aygıtlar değildir. Marks-Engels-Lenin, o devletleri yanlış değerlendirmişler. Onları yıkmak hiç de gerekli değildir. Ama şu anda Türkiye'deki devlet onlar gibi değildir. Sorun bu.

Kutlu gerçekte basit bir Yüro-komünisttir ama Türkiye ile Avrupa arasındaki farklardan dolayı, Yüro-komünistlerle şimdilik farklı görünüyor. Türkiye ile Avrupa arasındaki farkı kaldırmaya uğraşiyor. Bunun olabilmesi için böyle düşünen burjuvaların ağırlıklı olarak ve yığınların aktif desteğini alarak başa gelmesi gerekir. Zira yığınların aktif desteğini almayan bir iktidar ordusu da piyasadan çekemez, başa gelen hükümet de kalıcı olamaz!

Bu nedenledir ki ANAP-DYP iktidarı demokrasi olmuyor. Aynı nedenledir ki, DYP-SODEP iktidarında faşizm çözülmüyor ama faşizm tehlikesinin önü tıkanmıyor. Ama yığınları burjuvazinin kuyruğuna takabilecek bir ya da birkaç parti de hükümete katılırsa, böylece "basit" değil daha karmaşık bir hükümet değişikliği olursa, hem parlamento sürer, hem ordu piyasadan çekilir. Devlet aygıtı içindeki faşist düşünceli namussuz kişiler de işlerinden atılarak, devlet baştan aşağı demokratikleştirilebilir! Komünizm taciiri, yobazı Kutlu'nun mantığı aynen böyledir.

Kutlu'nun burjuva muhalefet partilerinin asgari müşteregi diye saydığı 6 madde, devlet, demokrasi konusunda bu yobaz anlayışın ışığında türetilmiş bir "realite" iken, gerçeğe, doğruya ve bize göre düpedüz bir yalan ya da boş bir hayaldir. Bunu biraz açalım ve bunun için yazıdan bazı ek deyişler daha getirelim.

Kutlu'ya göre "yasallıklar bir dizi rastlantısal olaylarla biçimlenir". (s.15) Bu doğrudur ve zaten Marks'ın sözüdür. Bununla bağlı olarak, "güncel politika olasılıklara yer vermek zorundadır." (s.15) Burada bir karışıklık var ama buna girmeyelim, söyleneni doğru kabul edelim. Bu durumda Kutlu'nun yer verdiği olasılıklar, beklediği rastlantısal olaylar, kafasında ne türlü yasallıklar olduğunu yansıtacaktır. Şimdi buna bakalım.

Kutlu'ya göre "SODEP zaten yakın bir demokrasi gücüydü." (s.14) Yani SODEP, olasılık ya da rastlantı kategorisine bile girmiyor, onun demokratlığı doğrudan yansıyan bir yasa. DYP'ninki ise yasallıkların rastlantılar, olasılıklar yoluyla biçimlenmesine bir örnek. Dolayısıyla, resimler DYP'yi "mekanik bir yaklaşımla demokrasi güçleri içinde yer alamaz diye ilan etmedi"ler. (s.14) Kısacası, DYP'nin bile demokrasi güçleri içinde yer alma olasılığı varsa, geçerli yasallık, burjuvazinin en azından demokratlığıdır. Kutlu bu yasallığı savunuyor.

Nabii bu yasallık, bütün burjuvazinin demokrat olduğu anlamına gelmez. İstisnalar kaideyi bozamaz. "...Emperyalist sömürü 12 Eylül darbesinden bu yana

öylesine artmıştır ki, bu, bir avuç oligarşi dışında diğer sermaye çevrelerinin sömürden aldıkları payı azaltmıştır. Dahası, giderek artan, çöküş tehlikesi yaratan ekonomik bunalım büyük burjuvaziye bile tehdit etmektedir." (s.10) "Sermaye çevreleri de demokrasi istiyorlarsa, emperyalizm ve işbirlikçi oligarşinin artan sömürsünün kendilerinin sömürden aldıkları payı azaltmasındandır." (s.25) Yani bir avuç oligarşi istisnadır. "İşbirlikçi olmayan"(!) büyük burjuvazinin partisi DYP ise kaide kapsamına giriyor!

Kutlu kimileri bizim "ulusal burjuvaziye bir kurtarıcı misyon yüklediğimizi sanıyorlar" diye yakınıyor. (s.22) Kim demiş "ulusal burjuvaziye" diye? Oligarşi dedikleri bir avuç burjuva dışında tüm burjuvaziye kurtarıcı misyon yüklüyorlar. Zira artık ulusal burjuvazi kavramları da değişmiştir. Eskiden Marksist bir kavram olarak ulusal burjuvazinin Türkiye'de var olduğunu söyleyerek oportünizm yapıyorlardı. Şimdi ulusal burjuvazi kavramını da değiştirdiler. Gavurlarla işbirliği yapan bir avuç dışında kalan Türk burjuvaların hepsi "ulusal" oldu. Bu nedenle eski kavramı kullanıp, bu adamların "ulusal burjuvazi"ye misyon yüklediklerini söylemek bile haksızlık olur!

Ama bu demek değil ki resimler, tüm burjuvaziye aynı çuvala koymak gibi "mekanik" bir yanlış yapıyorlar. Hayır, asla! Öncü sol kanattır. "SODEP'in Saraçhane mitingi yürekli bir demokratik çıkış" idi. (s.18) DYP ise uysallaştırılabilir, rejimle bütünleştirilebilir vb. (s.17) Kutlu bu "ciddi tehlikeye" dikkat çekiyor. (s.18)

Dedik öncü sol kanattır. Nitekim asgari müşterek diye sıralanan 6 madde, SODEP temelinde düşünülürse yer yer yanlış, yer yer hayal kategorisine giriyor ama DYP temelinde düşünülürse düpedüz yalan kategorisine giriyor.

Örneğin eski SODEP bile militarizme karşı değildi. Bugün militarizme karşı olmak için gereken en asgari koşul ordunun dağıtılmasını savunmaktır. Burada Kutlu'nun muazzam devlet anlayışı yine yansıyor. Ama diyelim 1982 Anayasası konusunda, SODEP değişiklik istediğini söylemişti. Bu temelde gerçek bir savaşım yürütme cesaretini gösteremediği ve gösteremeyeceği için bu işin hayali yanlarına örnek oluşturuyor. Neden SODEP yasaları hiçe sayarak yığınları miting meydanlarına çağırıp Anayasanın değişmesini dayatmadı? Çünkü kendisi 1982 Anayasasını yığınların devrimci enerjisine tercih ediyor!

DYP'ye gelinece. Kutlu da biliyor ki Demirel de, Cindoruk da TKP'nin legal olması konusunda olumsuz yanıtlar verdiler. Sonra DYP, 1982 Anayasasının yalnızca geçici maddelerinin değişmesinden yanadır. Kutlu bunları biliyor da neden sıralamış? Neden kendisini yalnızca bir komünizm yobazı durumuna değil de aynı zamanda adı bir yalancı konumuna da düşürmüştü?

Siz de Kutlu'yu hiç anlamıyorsunuz! Bu Kutlu'nun özverisidir. Adam biraz yüreksiz bulduğu DYP'yi yüreklendirmek, DYP'nin uysallaştırılma tehlikesinin önünü alabilmek için ne kılıklara giriyor! Vah zavallı!

Gerçekte Kutlu'nun burjuvazinin demokrasi asgari müşteregi dediği 6 madde, henüz asgari değildir. Kutlu asgari olması yönünde çabalıyor. Öte yandan bu 6 maddenin, bazı ekonomik önlemlerle de beslenmesi gereğine inanıyor. Sol Birlik platformuyla burjuvazinin demokrasi platformunun "ortak noktalarının genişletilmesi" (s.19) de galiba bu ihtiyacı karşılayacak!

Böylece hem demokratik, hem ekonomik yönleri olan ortak bir program temelinde yığınlar mücadeleye çekilecekler! Unutmayın burjuvazi halihazırda "mücadele" ediyor, sorun yığınları çekmektir!

Bütün bu söylenenlerden Kutlu'nun burjuvaziye kurtarıcı bir misyon yüklediği, burjuvazinin sol kanadının "savaşımında" öncü olduğu ama öncünün tek

başına "savaşamayacağı ve başaramayacağı", yığınları da savaşa çekme gerekliliği çıkıyor. Kutlu'nun yığınların rolünü değerlendirmesine doğrudan bakmak bu sonucu daha da renklendirecektir. Şimdi buna bakalım.

Yığınların rolü

Başta, çarpıtmalara değinirken gericiilik döneminin "Leninci" taktiğine değinmiştik. Yığınların rolünü anlamak için yine buradan başlamak gerekiyor.

Kutlu, gericiilik döneminin Leninci taktiği diye üç öge saymıştı. Ondan sonra şöyle devam ediyor:

"...Bu ögelere, politikanın, her zaman geçerli olan, toplumda farklı nedenlerle doğan muhalefet hareketlerini tek bir noktada toplaması, birleştirmesi gerektiği ilkesini, zaten biliniyor olması nedeniyle eklemiyoruz. Fakat belirtelim ki, politikanın bu özelliği gericiilik döneminde daha da önem taşır.

"Gericiilik döneminde, burjuvazi içindeki çelişkilerin, işçi sınıfı açısından ikincil önem taşıyan bu çelişkilerin önemi görece artar. Çünkü burjuvazi içinde sömürden pay alma kavgası hızlanır..."

"Diğer yandan işçi sınıfı gericiilik öncesi dönemde yorulmuş, aynı zamanda gericiiliğin en ağır saldırılarına uğramıştır. Onun güç toplaması, aynı zamanda dönemin derslerini kendi deneyleri ile özümseme süreci başlamıştır. Bunu dikkate almalıdır politika. İşçi sınıfı bir süre hareketsiz kalır. Buna karşın küçük burjuva çevreler, orta katmanlar içinde çeşitli nedenlerle hareketli kesimler ortaya çıkabilir. Bunlara önem vermek ve onları işçi sınıfı hareketine yakınlaştıracı bir politika öne sürmek gerekir. Bunu dikkate almamak, işçi sınıfını yalnız ve yorgun tekrar cepheye sürmek anlamına gelir. Bu çoğu kez başarısız da zaten. Öte yandan bu geçici hareketsizliğe bakıp, işçi sınıfına karşı güveni yitirmek ise devrimci mantığı yitirmek olur." (s.10-11).

Gerçekte Kutlu, işçi sınıfına güveni ve devrimci mantığı çoktan yitirmiştir. Ama yitirmemiş görünmek için bu sözleri ediyor.

Kutlu, "gericiilik öncesi dönemde" diye kaçamak adlandırdığı devrimci durumdan sonra işçi sınıfının hareketsiz kaldığını, oysa burjuvazinin ise "savaşımını", öncülüğünü kanıtlandığını düşünüyor. Nitekim hatırlanacaktır, Kutlu, burjuvazinin bugün bir demokrasi asgari müşteregi koyabilmesine büyük değer veriyor, bunu "ülke tarihinde yeni bir gelişme, olgu olarak" (s.18) değerlendiriyordu. İşte yenilik, burjuvazinin öncülüğüdür. Burjuvazi öncülüğünü yaşıyorsa kanıtlamış, biz dönüp ona "hayır sen gericisin, gerici kal" (s.24) mı diyelim?

İşçi sınıfı devrim falan yapamaz! Geçen sayıdaki yazımızda da değindik, "bugün işçi sınıfı içinde devrim ya da sosyalizmin nesnel bakımdan olgunlaştığı, görevin bunu örgütlemek olduğu" gibi bir düşünce "hiç gerçekçi değildir". (s.9)

Burjuvazi "savaşıyor", öncülüğünü kanıtlıyor oysa işçi sınıfı ve yığınlar pasif! Bu nedenle, "bugün 'güçlenmek' gerekir diyen herkes, bunun yolunun siyasal güçten önce, yığınların mücadelesini güçlendirmek olduğunu anlamalıdır". (s.10) "Siyasal güçten önce" diyerek Kutlu şunu demek istiyor: İşçi sınıfının hegemonyası gibi kavramlar geçersizdir, bugün hegemon vardır, savaşıyor, sorun bu öncüye yığınların desteğini sağlamaktır. "Farklı nedenlerle doğan muhalefet hareketlerini tek bir noktada" toplamaktır.

Burjuvazi demokrasi için cansiperane savaşırken, "geri" yığınlar nedense burjuvazinin demokrasi savaşımına destek vermiyorlar. Yığınlar daha çok ekonomik gidişe tepki duyuyorlar. Sol Birlik'in platformunda bazı ekonomik maddeler de var. Bu maddeler, yığınları burjuvazinin demokrasi savaşımına çekmeye yarar.

Öte yandan, Türkiye'nin "ah şu geri" yığınları, sivil toplumdan anlamayan, ille de toplumu sağ sol diye bölen, asil

ayrılığın diktatörlükle diktatörlük karşıları arasında olduğunu görmeyen bu "cahil" kalabalık, nedense ancak sol ya da sol görünen örgütler tarafından "mücadeleye çekilebiliyorlar". Sol Birlik buna da yarar.

Farklı nedenlerle doğan muhalefet hareketlerini, burjuvazinin öncülüğünde, tek bir noktada toplamak için, bugün görev, "yığınları", Sol Birlik'in platformu ile burjuvazinin platformu arasındaki ortak noktaları genişleterek doğacak platform temelinde "mücadeleye çekmektir". (s.19)

"Sol" Birlik ve "TKP", burjuvaziye yığınları hoş göstermeli, böylece onları mücadeleye çekmelidir!

Yığınları mücadeleye çekmek çeşitli açılardan çok önemlidir:

"...Burjuva muhalefetinin sesinin yükselmiş olması, rejimde bir yumuşama işareti sayılamaz. Diktatörlüğü ödün vermeye zorlayan ekonomik durumla ve dış politik yükümlülükleriyle bağlı nesnel faktörler vardır. Eğer demokratik muhalefet daha kararlı yürümese, sol güçler ile öteki demokrasi güçleri işbirliğinin yollarını bulamazlarsa, halkın politik aktifliği yükseltilmezse diktatörlük yükselen demokratik muhalefeti ezebilir ya da uysallaştırabilir. Bu açıdan SODEP'in Saraçhane mitingi yürekli bir demokratik çıkış olarak değerlendirilmelidir." (s.18).

Öncü, yani SODEP (yerine göre DSP de olabilir), yürekli bir çıkış yapmıştır ama yalnız kalıyor. Yalnız kalınca haklı olarak kararsız davranabilir! Sonra DYP yığınları ardında görmeyince SODEP gibi yürekli çıkışlar yapmaktan zaten vazgeçiyor ve rejim tarafından uysallaştırılma tehlikesiyle karşılaşılıyor. Sonuçta, eğer yığınlar mücadeleye çekilmezse burjuva muhalefet ezilebilir ya da uysallaştırılabilir. Yani öncü olan sosyal demokrasi ezilebilir, kararsız bir yandaş olan DYP uysallaştırılabilir. Bunun olmaması için, öncüyü ezilmekten vb. kurtarmak için yığınları acele mücadeleye çekmek gereklidir. Bunun için de görev "solun demokrasi hareketindeki etkinliğini arttırmaktır". (s.19)

"Sol", burjuva muhalefeti ezilmekten kurtarmak için yığınları onun kuyruğuna takmanın bir aracından başka birşey değildir. Bu şimdi, acil olarak da böyledir, devlet, demokrasi açısından da böyledir.

Yukarıdaki bölümlerde değindiğimiz gibi, demokratik devleti burjuvazinin yığınların desteği olmadan yürütebilmesi de "ciddi olmayan bir olasılıktır". Yığınlar Türkiye'de devleti aktif desteklemezse, ordu yine piyasaya çıkar ve militarizm yine gelir! Bu nedenle, iktidara yalnızca DYP-SODEP vb. gelirse ulusal demokrasi olamaz, faşizmin önü tıkanamaz. Hükümete "sol" da katılmalıdır ki, yığınlarla öncü burjuvazinin devleti arasında bir volan kayışı bulunsun!

Özetleyecek olursak, Kutlu için yığınların rolü öncülüğünü savaşıyor kanıtlamış olan "demokratik" burjuva muhalefete destek vermek, bu kavga sonunda kurulacak devlete dayanak olmaktır. "Sol" Birlik ve "TKP" "işte böylesine somut, reel, devrimci bir politik hat izliyor"! (s.19). Yığınları burjuvazinin kuyruğuna takmak üzere "özveriyile" çalışıyor ve bu amaç, en azından Kutlu'nun ve kliğinin kafasında net ve açıktır. Kutlu Lenin'den nasıl nefret etmesin?

Kutlu'nun bu bölümde izlediğimiz mantığının tek bir güzel sonucu vardır: İşçi sınıfımızın ve yığınların demokrasi havariliği yapan burjuvazinin peşine takılmasının ne denli güç olduğunu çok güzel yansıtıyor. Bu bilinci gösteren işçi sınıfımız, ayıbını "TKP" adını incir yaprağı gibi kullanarak örtmeye çalışan partizan kliğinin numaralarını da yutmayacaktır. Fabrikalara TKP dalacaktır, fabrikalardan makina sesinden önce İşçinin Sesi duyulacaktır!

(Devam edecek)